

4555 $\frac{1}{4}$ 19: 1. Beh. af F. t. L. om Beværtn. og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke. 4556

afstemning enten efter Begæring af Kommunalraadet, eller naar 25 pCt. af Kommunens Vælgere forlanger det. Det gælder ikke alene for Landkommunerne, men ogsaa for Købstadkommunerne. Kommuneafstemninger er jo ikke noget nyt her i Danmark. Dem har vi kendt i de sidste 12 Aar. Den første havde vi i en Kommune, der ligger ikke langt fra min Hjemstedskommune, og den fandt Sted den 16. Januar 1907. Gennem de forløbne 12 Aar er der foregaaet en Række Afstemninger, og jeg tør dristigt sige, at disse i et meget stort Antal af Tilfælde, for ikke at sige i saa godt som alle Tilfælde, har haft Indflydelse paa, om Bevillingen er blevet givet eller ej. Den har ikke alene haft Indflydelse paa, om de kommunale Raad, om Sogneraadene har villet anbefale Bevillingen eller ej. Men jeg tror, at den under de forskellige Indenrigsministre, vi har haft i de 12 Aar, ogsaa har haft Indflydelse paa Ministrenes Stilling til Spørgsmaalet, om Bevillingerne skulde gives. Det er altsaa en Kendsgerning, at vi i 12 Aar har levet under kommunale Afstemninger angaaende Spørgsmaal om Bevilling til Udskænkning af stærke Drikke, og at disse gennemgaaende har haft Indflydelse paa, om Bevillingerne er blevet givet eller ikke. Men naar vi nu har haft kommunal Afstemning i 12 Aar, og naar vi absolut maa forudsætte, at dette Forhold vil vedblive uden Hensyn til, om vi gennemfører en Bestemmelse herom i Loven, saa vil det være heldigere, at vi faar disse Kommuneafstemninger ind under en fast lovbunden Regel. Der er et Forhold, som efter min Mening ogsaa spiller en betydelig Rolle her, og det er det, at faar vi ikke Kommuneafstemningerne lovfæstet, nærer jeg ingen Tvivl om, at vi rundt omkring i Landet vil komme til at opleve, at Vælgerne ved de kommunale Valg til Sogneraad og Byraad vil blive tvunget til i ret stor Udstrækning at tage Hensyn til vedkommende Partiers Stilling til Spørgsmaalet om de stærke Drikke, og det forekommer mig ikke at være heldigt ved de kommunale Valg at faa en saadan Agitation angaaende Spørgsmaalet om Retten til at udskænke stærke Drikke. De kommunale Raad bør vælges under Hensyn til vedkommendes Dytighed og Indsigt i at lede

Kommunens Sager og ikke specielt under Hensyn til deres Stilling til Spørgsmaalet om Bevilling til Udskænkning af stærke Drikke.

Jeg skal derpaa omtale Spørgsmaalet om Erstatningsbestemmelsen i § 42. Der er efter min Mening hverken en moralsk eller juridisk Grund til at gaa ind paa en Erstatning, men det er klart, at her staar vi overfor et principielt Stridsspørgsmaal. Kan man gennemføre Erstatningsbestemmelserne her, saa har man gennemført et Princip om Erstatning, der ikke kendes i vor nuværende Lovgivning. Naar en Bevilling er givet paa et bestemt Aaremaal, og dette Aaremaal er udløbet, har de vedkommende intet som helst Krav paa Erstatning, og der er ingen som helst Pligt, hverken moralsk eller juridisk, til at give dem Erstatning. De har Bevillingen for den Tid, for hvilken den er givet dem, og det maa de være klare over, naar de tager Bevillingen. Det er altsaa et Principsspørgsmaal, man her staar overfor: Om der overhovedet skal gives Erstatning eller ej, og som jeg har været inde paa, der er ingen Grund til at give Erstatning for at faa Folk til at overtage Forretningen. Men for øvrigt har Ministeren jo ved sin Tilføjelse gjort det muligt for de kommunale Raad at love en Erstatning ved Bevillingstidens Udløb. Foretrækker de kommunale Raad dette, skal jeg for mit Vedkommende ikke indvende noget derimod; derfor skal jeg heller ikke indvende noget imod den Tilføjelse, Ministeren her har gjort. Jeg tror ikke, der kan ske nogen Skade derved. I hvert Fald er det Kommunekassen, der skal betale, og saa maa ogsaa den Kommunalbestyrelse, som har lovet en Erstatning, bære Ansvaret derfor overfor Vælgerne, overfor Kommunen.

Dermed tror jeg at have gennemgaaet alle de Hovedbestemmelser, som der efter min og mit Partis Mening er Anledning for mig til at udtale mig om. Jeg vil gerne slutte, ligesom jeg begyndte, med at takke Ministeren, fordi han i saa stor Udstrækning har fulgt Mindretallet i Kommissionen, men jeg maa, som jeg har været inde paa, tage bestemt Afstand fra Ministerens Stilling til de to Litra-Numre under § 21, og det maa jeg gøre